లిట్మస్

"ఎస్ సర్!"

"........."

"ఎస్సార్ -ఎస్సార్! అల్ రైట్ సార్! అలాగే సర్!" - అని అతి వినయంతో పలికి ధామ్మని ఫోన్ రిసీవర్‌ను పడేశాడు అసిస్టెంట్ మెరైన్ ఫోర్మన్ సింహాద్రి.

అతడి ఎదుట టేబిల్ కవతల వర్క్‌షాప్ ఫోర్మన్ కూచుని వున్నాడు.

"పన్నెండుమంది 'పార్టీ' వస్తున్నారట నాల్గింటికి.... లాంచ్ 'ఏరేంజి' చేయమని డిప్యూటీ మేనేజరుగారి ఆర్డరు.... ఇక్కడ చూస్తేనేమో పదిలో నాల్గు లాంచీలు బ్రేక్‌డౌన్‌లో వున్నాయి.... మిగతావి డ్యూటీలో వున్నాయి.... అయినా ఇందాక ట్రస్టీగారి 'పార్టీ' ఒకటివస్తే వాటిలోంచి ఒకటి పంపాను. అది రావడానికి ఇంకా ముప్పావుగంటయినా పడుతుంది. ఈలోగా ఇంక పావుగంటలో ఇంకోపార్టీ.... ఎక్కడనుంచి తేవాలి లాంచీలను? మాబాధ లెవడికి కావాలండీ.... అక్కడనుంచి వరసాగా వియ్యంకుల్ని పంపించినట్లు పంపించేస్తుంటారు-- ఇక్కడేమో స్టాఫ్‌ను కాళ్ళట్టుకుని బతిమలాడాలి. ఓవర్‌టయిమయితే మళ్లీ "హెడ్" గాడు కస్సుమంటాడు. ఎలాగ చచ్చేది....." అని తనగోడు వెళ్ళబోసుకున్నాడు సింహాద్రి.

అవన్నీ ఫోర్మన్ విన్నాడు. కాని అతడు వచ్చింది. తన 'లోన్' అప్లికేషన్ మీద సింహాద్రి 'ష్యూరిటీ' సంతకం కోసం గనుక, అన్నిటికీ తలాడించి, సంతకం చేయించుకుని అక్కడి నుంచి వెళ్ళిపోయాడు.

"భంయ్-భంయ్" మని మత్తగజం ఘీంకారం లాంటిది వినపడింది.

"ఒరేయ్ పైడితల్లి! ఆ 'సుభద్ర' గాని వచ్చేసిందేమో చూడు...."

నిముషం తర్వాత పైడితల్లి వచ్చి - "అది సుభద్ర గాదండీ... 'సిరి' అండి." అని చెప్పేసి చుట్టముక్క వెలిగించే ప్రయత్నంలో పడ్డాడు.

"సుభద్ర ఏవయినట్టు.... ఇల్లిప్పాడు సిప్పింగుందని వెళ్ళిన సిరి అప్పాడే వచ్చేసిందా..... మరిందాకనగా 'డంపింగ్', కెళ్ళిన సుభద్ర ఏమయిందీ...." అని సింహాద్రి 'టగ్' ల గురించి ఆలోచిస్తుండగా....ఫోన్ మోగింది.

"హల్లో....."

"......"

"ఎవరండి సీఓటి దొరగారు లేరండీ."

"....."

"డీసీ యాఫీసులో మీటింగ్ కెళ్ళినారండీ"

"......"

"తెల్దండీ.... తమరెవురండీ"

"......."

"అలాగేనండీ"

ఈ లోగా హార్బర్ సైరన్ "కుయ్యో" మని ఆర్తనాదం చెయ్య సాగింది.

"అప్పడే నాలుగున్నరయి పోయిందేవిటి చెప్మా" అని చేతిమీది సీకో వాచీని చూసుకున్నాడు సింహాద్రి. ఇంకా నాలుగే కాలేదు...

"సింహాద్రిగారో....మన కీ–ఫైర్ బెర్త్ దగ్గర సల్ఫర్ డంపుకి నిప్పంటుకున్నాదండోయ్ ..." అని పైడితల్లి తాజా వార్త అందించాడు.

అందుకన్నమాట... సైరనలా అరిచింది. ఏ ఎదవో అజాగర్తగా బీడీముక్క పడేసివుంటాడంతే...

సింహాద్రి "మెరైన్ ఫోర్మన్ జెట్టీ" మీదకెళ్ళాడు. అక్కడప్పటికే పదిపన్నెండు మంది వున్నారు. వాళ్ళందరూ గంధకం రాజుకోగా లేచిన పొగవేపుచూస్తూ తలో వ్యాఖ్యానమూ చేస్తున్నారు.

మేంగనీసు బెర్త్ ఖాళీగావుంది. కొత్తబెర్త్ దగ్గర రష్యాకు గోధుమలు తీసుకెళ్ళడానికని ఒక నౌక అప్పాడే వచ్చింది. ఆ నౌకను హార్బర్ లోపలికి తీసుకురాడానికి వెళ్ళిన రెండు టగ్‌లలో ఒకటి సిరి, దాని రాక గురించే ఇందాక పైడితల్లి చెప్పాడు. మరో టగ్ 'రాణాప్రతాప్'ని డ్రైడాక్ పక్కన కట్టేశారు. కనుక పైడితల్లికి అది కన్పడలేదు. కీ ఫోర్ బెర్త్‌మీదవున్న నౌక "స్వీట్ ఫ్లాగ్" అది బొకారోనుండి అమెరికాకు ఉక్కు రేకుల్ని తీసుకెళ్తూవుంది. ఛానల్‌లో తూర్పువైపు ఈ రెండే నౌక లున్నాయి. వీటి కవతలగా వున్న గంధకం కుప్పల దగ్గరే నిప్పంటుకుంది.

తెలుపు, ముదురు పసుపు గోధమరంగు కలిసిలేచిన ఆ పొగ అనుమానంలా పైకి లేచింది. మనసులాంటి ఆకాశాన్ని ఆవరించడానికి యత్నిస్తూంది.

ఉన్నట్లుండి పొగ తగ్గ నారంభించింది.

"ఫైరింజన్లు వచ్చీసినట్టున్నాయండీ" అన్నాడు. మె.ఫో. జెట్టీమీద నిల్చున్న ప్రేక్షకుల్లో ఒకడు.

"ఔనండీ.....రావామరీ....ఇలాటి డేంజర్లుంతాయనేగదండి అబెర్త్‌ల ఎనకాతలే హోర్బర్ ఫైర్ స్టేషన్నుంచినారూ" అని ఒక సర్వజ్ఞుడు వ్యాఖ్యానించాడు. రెండు శాల్తీలూ పోర్ట్‌లో పనిచేసేవే.

ఇదంతావిని ఏమీ మాట్లాకుండా సింహాద్రి వెనక్కు తిరిగాడు. చటుక్కున అతడి కంటికి 'కనక మహాలక్ష్మి' కన్పించింది.

దూరంగా, హోర్బర్ మూడు పాయలూ కలిపే సంగమం దగ్గర, పడమటి సూర్యుడి కడ్డంగా, షిప్‌యార్డ్ వైపునుండి 'రంయ్' మని అలలను దూసుకుంటూచలాకీగా వెళ్తున్న 'కనకమహాలక్ష్మి కనపడగానే సింహాద్రికి ఒక ఐడియా వచ్చింది.'

చకచక గదిలోకి వెళ్ళి కూచుని, పైడితల్లిని కేకేశాడు. వాడు రాగానే "కనక" అయిల్ బెర్త్‌వైపు వెళ్తాంది. అది తిరగ్గానే ఇటు రమ్మని కేకేయి. ఆ పార్టీ వచ్చేసరికిది రెడీగా వుండాలి అని ఆదేశించాడు సింహాద్రి.

కాని పైడితల్లికి ఓ సందేహం వుండిపోయింది. "కనకాన్ని ఎక్కడ కట్టెయ్య మన్నారండి."

"జెట్టీ పక్కనే కట్టేయమనవోయి."

"జెట్టీకాడ బార్జ్‌న్నాదండి.....దానవతల ఓ ట్రాలరుందండి...మరి మరి పార్టీ అంత న్నారుగదా... ఆ ఒచ్చేటోళ్ళు ఇవన్నీ దాటి ఎక్కాలి గదండి–" అని పొజీషన్ విడమరిచి చెప్పాడు పైడితల్లి.

"మరయితే 'భీమా' క్రేన్ ప్రక్కన కట్టేయించు–"

"ఎందుకండీ.....ఎస్సెల్ కెనాల్‌వైపు కట్టించేస్తే హాయిగా మెట్లుంటాయండి."

"సరె సరె. నువ్వు ముందువెళ్ళి అలాంటి వాడికి "సీటి" గొట్టి చెప్పోయ్. లేకపోతే వాడెళ్ళిపోగలడు." అని సింహాద్రి గట్టిగా కేకలేశాడు. జారిపోతున్న నీలంచొక్కా చేతుల్ని పైకి మడుచుకుంటూ వెళ్ళిపోతున్న పైడితల్లివైపు చూస్తూ సింహాద్రి.

"లాంచి రాగానే అందులో రెండు కుషన్లేయించవోయ్" అని అరిచాడు.

ఆ పన్నెండుమంది పార్టీ నాల్గుగ్గంటల నలభై నిముషములకు ఒక వాన్‌లోంచి మె.ఫో. జెట్టీవద్ద దిగారు. వారితోబాటు వచ్చిన పోర్టుద్యోగి భద్రాచలం గబగబ ఫోర్మన్ గదిలోకి పరుగెత్తాడు.

ఆ వచ్చినవారిలో ఆరుగురు పురుషులు. అయిదుగురు స్త్రీలు, ఒక చిన్నబ్బాయి వున్నారు. అందరి కన్నా పెద్దవారు కొండలరావుగారు, రిటైర్డ్ డైరెక్టర్ ఆఫ్ పబ్లిక్ ఇన్‌స్ట్రక్షన్ ఆయన భార్య అలివేలుమంగ, భారీ శరీరం. దానికితోడు భారీ నగలు. ఆవిడవెంట ఆయా ఎలిజిబెత్ వుంది. మిస్సెలిజిబెత్తుకు ముప్పైవెళ్ళడానికో నెలవుంది.

యూనివర్సిటీ లెక్చరర్స్ శేషగిరిరావూ, శకుంతలా ఒకరికొకరు ఏమీకారు. ఆయనకు జూఆలజీ. ఆవిడకు ఇంగ్లీషూ జీతాలు ఇప్పిస్తున్నాయి. శేషగిరిరావు డిపార్టు మెంటులో లెక్చరర్ వెంకటచలంకు చిన్నప్పుడే పెళ్ళయింది. భార్యనెక్కడికీ బయటకు తీసుకురాడు "ఆవిడదంతా విలేజి మేనర్సండీ" అని పెద్దజోక్ వేసేసినట్లనుకుని

నవ్వుతాడు.

ఆర్టీసీ డివిజనల్ మేనేజర్‌గారి తమ్ముడు ఎస్.వి సారధి మద్రాసు రిఫైనరీలో పని చేస్తున్నాడు. అతడి చెల్లెలు జానకి కాలేజిస్టూడెంట్. రైల్వే అకౌంట్స్ ఆఫీసర్ సోమయాజీ ఆయన భార్య లక్ష్మి, వాళ్ళబ్బాయి నటరాజు కాక, స్టేట్‌బ్యాంక్ ప్రొబేషనరీ ఆఫీసర్ శివరావు....ఇదీ ఆ బృందం సభ్యుల జాతకాలు. వారందరూ ఎవరికివారుగా వచ్చి పోర్ట్‌దగ్గర పరిచయాలు చేసుకున్నారు.

"రండి ప్లీజ్! ఇటు" అంటూ భద్రాచలం దారిచూపగా వాళ్ళందరూ నెమ్మదిగా నడిచి లాంచి "కనక" వున్నవైపుగా నడిచారు.

ఒకరి తర్వాత ఒకరుగా మెట్లు దిగి లాంచి ఎక్కారు. అందరికన్న ముందుగా లాంచి ఎక్కిన వెంకటచలం లాంచి అంచుదగ్గర నిల్చుని అందరికీ చేయి నందిస్తున్నాడు. కొండల్రావుగారా చేయినందుకుని "థాంక్స్" అంటూ లాంచిలోకి దిగారు. ఆయన భార్య అలివేలుమంగ ధాటికి చలమే నీళ్ళవైపు వాలిపోయినంత పనయింది.

"అమ్మయ్య మంగా వచ్చావా" అంటూ ప్రేమగా భార్యని పరామర్శించి - తనపక్కన కూర్చోమన్నారు కొండల్రావు.

సారధి..... "థాంక్స్" అనిలోపలికి గెంతాడు. జానకి అన్నయ్య చెయ్యిపట్టుకుని చేరింది. జానకి సాయంతో లక్ష్మి లోపలికి వచ్చింది. నటరాజు నందుకుని వాళ్ళమ్మకిచ్చాడు చలం. శకుంతల అతడిచేతి నందుకుంది. చలానికి తన "నిస్వార్థ" సేవ సార్థకమైందనిపించింది. శేషగిరిరావూ, శివరావూ వచ్చారు. ఇంక ఎలిజబెత్ వుండిపోయింది.

మెట్ల మీదనుంచి అడుగు వేయడానికి భయపడిపోతోంది. "ఓ యమ్మో....నీళ్ళలోకి పడిపోతాను.... నే రాను - " అంటూ పన్నెండేళ్ళ బాలాకుమారిలా వంకరలు తిరుగుతూంది, కాని ఆమె ముప్పైయేళ్ళ శరీరం ఆమె అనుకున్నన్ని వంకరలు తిరగడంలేదు....

"పరవాలేదు.....రండి.....నే నున్నాను కదా-" అన్నాడు చలం "నేనుండగా భయ మెందుకు?" అన్న మహాత్ముడి పోజులో-

"వాడు గొప్ప స్ట్రాటజిస్ట్ లాగున్నాడే," అని అంచనా వేశాడు శివరావు.

"అబ్బ ఎలిజా! త్వరగా రావే నీభయం చూస్తుంటే మీఅయ్యగారి బి.పి. హెచ్చి పోగలదూ" అని వార్నింగిచ్చింది అలివేల్మంగమ్మ. నిజాని కాపాటికే కొండల్రావుగారు కోటు జేబులోంచి ఓమాత్ర తీసి వేసుకునే ప్రయత్నంలోనూ వున్నారు.

"రండమ్మా. త్వరగారండి" అన్నాడు భద్రాచలం. లాంచి నడిపే వాళ్ళల్లో ఇద్దరు వత్తాసు పలకగా, భద్రాచలం ప్రోత్సహించగా, చలం నోటితోను కళ్లతోను లాలించి, బుజ్జగించి స్వాగతాలు పలకగా 'మైలార్డ్' అంటూ లాంచిలోకి గెంతేసింది ఎలిజబెత్, ఆ 'ఇంపాక్ట్‌కి' చలం వెళ్ళి కొండల్రావు ఒళ్లో కూచున్నంత పని చేయబోయేసరికి 'బాగుంది సడసం-అసలే ఆయనకు బి.పి. అంటుంటే ఇంత పెద్దమనిషీ వచ్చి ఒళ్ళో

కూచుంటా డేమిటీ' అనుకున్న మంగమ్మ అతణ్ణి తోసింది. ఎలిజా అవ్యాజ పరిష్వంగ సుఖం నుంచి అప్పటిగ్గాని తేరుకోలేదు చలం.

సారథి శకుంతలను చూసి నవ్వాడు. జానకి కళ్ళ నవ్వుతోబాటు "మీరూ నవ్వండోయ్" అని తన కళ్ళను పురమాయించాడు శివరావు.

శేషగిరిరావు జెట్టి గోడలమీద పేరుకుపోయిన జీవరాసుల్ని చూస్తున్నాడు.

డ్రైవర్ సుందరరావు హెచ్చరికమీద ఇంజన్ స్టార్ట్ చేశాడు. జెట్టీకి కట్టివున్న తాటిని విడిపించాడు అప్పలకొండ.

లాంచీ బయలుదేరింది.

భద్రాచలం గొంతు సవరించుకున్నాడు.

"విశాఖపట్నం ఇన్నర్ హార్బర్‌లో మూడు ఛానెల్స్ లేదా అర్మ్స్ అంటే పాయలున్నాయి. ఇదిగో ఇది ముఖ్యమైన పాయ. దీనిని నార్దరన్ ఆమ్ అంటారు. ఎగుమతి దిగుమతి ఓడలన్నీ ఇక్కడికే వస్తాయి."

"పాసింజర్ షిప్స్ రావాండి? " అనడిగాడు సోమయాజులు.

"ఆ ఏ నాలుగు నెలల కోసారో అండమాన్స్ నుంచి వస్తుండేది ఆ మధ్య....ఇప్పుడదీ లేదు–"

"అమ్మో ఆ మద్రాసు వాళ్ళు రానిస్తారుటండీ! వెరీ స్కీమింగ్ ఫెలోస్....ఇక్కడినుంచి టుబాకో వ్యాపారం కొట్టేశారు. ఇప్పుడేమో అండమాన్స్ నుంచి వైజాగ్ దగ్గరయినప్పటికీ పాసింజర్ షిప్స్‌ను మద్రాసు హార్బర్‌కే తెప్పించుకుంటున్నారు" అన్నాడు సారథి. ఏం చెప్పాలో తెలీక భద్రాచలం వూర్కున్నాడు.

"నో నో....మనం ఆ దృష్టితో చూడకూడదు. హార్బర్స్ అనేవి నేషనల్ ప్రాపర్టీ.... అన్ని హార్బర్సూ మనందరివీను" అన్నాడు కొండలరావు. ఆయన ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రంలో పనిచేసినవాడు.

భద్రాచలం సాగించాడు : "ఆ మధ్యది రక్షణశాఖకు చెందినది....అదిగో ఆ పటమటి ఆమ్‌కు. అటువేపు షిప్‌యార్డ్, ఇటు ఆయిల్ బెర్త్, ఫెర్టిలైజర్ బెర్త్ వున్నాయి. అవి రెండూ ప్రత్యేకమయిన బెర్త్‌లు...."

"అవేనాండీ మన షిప్‌యార్డ్‌లో తయారయిన షిప్‌లూ!" రెండు యుద్ధనౌకల్ని చూపిస్తూ అడిగింది మంగమ్మ.

"కావండీ, అవి నేవీ వాళ్ళవి, అదిగో ఆ మూలగా చూడండి. షిప్‌యార్డ్‌వారు తయారుచేసే నౌకలు." అన్నాడు భద్రాచలం.

"ఒక్కో షిప్ ధర ఎంతుంటుందో" అని శకుంతల వేసిన ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పే మిషతో సారథి అటు చేరాడు.

శేషగిరి కళాసీని ఈ సముద్రంలో దొరికే చేపల గురించి అడుగుతున్నాడు.

"ఏమండీ సర్దుకున్నారా" అని ఎలిజబెత్‌ను కుశలప్రశ్న వేశాడు చలం.

"బాబుని జాగ్రత్తండీ" అంది లక్ష్మి భర్తతో; సోమయాజులు నటరాజు చుట్టూవున్న తనచేతిని ఇంకా బిగించాడు.

లాంచి ఇంజన్ రొదచేస్తూంది; నీళ్ళను చీల్చుకుని వెళ్తున్న ఆ లాంచి మీద ఒక్కొక్కరూ ఈనేలను వదిలి నీటిమీదకు వెళ్ళగానే మనసు నావహించే ఒకహాయి, ఒకస్వేచ్ఛ నిండగా తమ తమ పాతవేషాలను అలవాటయిన బురఖాలను వదిలేసి కొత్తగా చూస్తున్నారు. కొత్తగామాట్లాడుతున్నారు.

లాంచి ఎంట్రన్స్ ఛానెల్ దాటుతోంది. బంగాళాఖాతంలోకి ప్రవేశించబోతుంది.

"అదిగో ......అది వెంకటేశ్వరుడి ఆలయం, దానివెనుకగా అది చర్చి - వందా పాతికేళ్ళ కింద కట్టినది.... అవయిపున్న దర్గాను ఔరంగజేబు కట్టించాడు - ఇటేమో సాగరగిరి కనకదుర్గ ఆలయం" అంటున్నాడు భద్రాచలం.

"ఔరంగజేబు అంటే ఎవరో తెలుసా?" అని శివరావు జానకి నడిగాడు. 'వాటె సిల్లీ కొశ్చెన్' అని ఆమె అనుకునేలోపుగా తనే సమాధానం చెప్పాడు ఔరంగజేబు అంటే మొఘల్ వంశం పాలిటి సంజయ్ గాంధీ అన్నమాట.

ఫక్కున నవ్వింది జానకి, శివరావు జతకలిపాడు.

"ఊ పక్కకి జరగండి వాళ్ళెవరయినా చూడగలరు" అన్న లక్ష్మి హెచ్చరికకు సమాధానంగా సోమయాజులు జానకీ శివరావులను, శకుంతలా సారథులను చూపించాడు.

"ఈ కెరటాల్ని చూస్తుంటే అవి అలా ఉవ్వెత్తుగా ఎగసి పడడం చూస్తుంటే నాకేమన్పిస్తుందో చెప్పనా?" అన్న శకుంతల పెదవుల అందాన్ని మనసులో నిల్పుకుంటూ తల వూచాడు సారథి.

"Oh! lift me as a wave, a leaf a cloud! I fall upon the thorns of life, I bleed," - అన్న షెల్లీ పంక్తులు నా మనసులో పదే పదే ఆడుతున్నాయి -

"ఔనండీ మనిషి మనసు ఏకాలంలో నయినా పాడే పాట అది.... నామట్టుకు నాకు ఎడ్మండ్ స్పెన్సర్ రాసిన కవిత చాల మధుర మన్పిస్తుంది....." అంటూ సారథి ఆ ఇంగ్లీషు పంక్తులను తెలుగులో చెప్పాడు.

సాగర తీరాన రాశా నామె పేరు నొక సాయంకాలం... అయితేనేం వచ్చిందొక కెరటం... ఆమె పేరు తుడిచిపోయింది... మళ్ళీరాశాను నేను... మళ్ళీ తుడిచింది తను... నన్ను చూచి నవ్వింది కెరటం...- పిచ్చివాడా ఓమనిషీ! ఎందుకీ వృధా ప్రయత్నం- క్షణికమయిన దాని కివ్వగలవా చిరంజీవిత్వం-?"

అంటూ నవ్వింది : నవ్విన - శకుంతల తన మనసులో సారథికి పెద్దపీట వేసింది ; తను పనిచేసే యూనివర్శిటీలో అందులోనూ భాషల పేరిట, సాహిత్యాల పేరిట చెమటోడుస్తున్న వారికెవరికీ ఈ వాసన, లేదే అని విస్తుపోయింది. ఇతడు వాటిని తరగతిలో వల్లించడంకాదు : మనసులో నిల్పుకున్నాడు - కవిత నిలిచే మనసంటే వెన్నెల తెలిసిన రాత్రన్న మాట! ఎంతందమయిన రాత్రి అది!

ఆ తన్మయత్వంలో వారుండగానే సోమయాజులు వాళ్ళవైపు చూపించాడు.

"మంగా......మనం పెళ్ళయిన కొత్తలో రాజమండ్రి నుంచి బొబ్బర్లంక లాంచీలో వెళ్ళాం గుర్తుందా?" అన్న రిటైర్డ్ డి.పి.ఐ గారి ఫ్లాష్‌బాక్ అలివేలుమంగమ్మని మూడున్నర దశాబ్దాలు వెనక్కు తీసుకెళ్ళింది. ఆ క్షణం వచ్చి ఈ క్షణంలో నిలవగా ఆ కొత్త పెళ్ళికూతురు మనసు కిల కిల మంది, ఆమె చెక్కిళ్ళ ఎరుపు అచూపుల బరువు తప్ప ఇంకేమీ కనపడని కొండల్రావుగారామె చేతిని తనచేతిలోకి తీసుకున్నాడు.

యధాలాపంగా తీసుకున్నట్లుగా ఎలిజబెత్ చేతిని తన చేతిలోకి తీసుకుంటూ చలం "అదిగో అక్కడే వుంది లైటౌసు" అని చూపిస్తున్నాడు.

భద్రాచలం ఉవాచ : "ఇది ఇండియాలో కెల్లా లోతయిన హార్బర్, ఈ ఔటర్ హార్బర్ కట్టడానికి వందకోట్ల రూపాయలయింది."

"అమ్మో" అన్నాడు అకౌంటాఫీసర్ సోమయాజులు..... అకౌంట్లన్నీ ఆడిటయి వుండాలీపాటికి అనికూడా అనుకున్నాడు.

"అదిగో అది ఓర్ బెర్త్ అక్కడ లక్షటన్నుల ఓడలు వచ్చి నిలుస్తాయి. ఇవిగో ఈ సముద్రం మధ్యగా కట్టినవాటిని "బ్రేక్ వాటర్స్" అంటారు. ఈ అడ్డుగోడల ధర్మమా అని అలలన్నీ అణగిపోగా ఇక్కడ ఇంచుమించు నిశ్చలంగా వుంటుంది."

"సార్ !" అన్నాడు కళాసీ. భద్రాచలం అటు తిరిగాడు..."బ్రేక్ వాటర్స్" దాటి వెళ్ళమంటారా? " అని డ్రైవర్ సుందరరావ్ అడుగుతుండడం కన్పించింది. సభ్యులవైపు చూచాడు భద్రాచలం. జానకి, చలం, సోమయాజులు, కొండలరావు – ఒక్కసారిగా "పోదాం – పోదాం –" అన్నారు. భద్రాచలం సిగ్నల్ ఇచ్చాడు.

లాంచ్ ముందుకు దూసుకువెళ్ళసాగింది. తమకు అంది కూడా అంద నట్లు వెళ్ళిపోతున్న లాంచ్ నిర్లక్ష్యంచూచి లాంచ్ వెనకున్న అలలు కోపంతో వెక్కిరిస్తున్నాయి.

"ఇదిగో ఎడమవైపున్నది తూర్పు బ్రేక్ వాటర్.... దీని పొడవు ఒక మైలుంటుంది. అడుగున సముద్రగర్భం మీద దీని పునాది వెడల్పు నూటపది మీటర్లుంటుంది."

భద్రాచలం మాట కడ్డొస్తూ లక్ష్మి అడిగింది "ఏమండీ ఆ దూరంగా కన్పిస్తున్నది షిప్పేనాండి?"

"అవునండి అది 'కాంచన గంగ' అన్న ఆయిల్ టాంకర్, దాని బరువు రెండు లక్షల అరవై వేల టన్నులు!"

"మరది హార్బర్‌లోకి రాలేదేం?" అని అడిగాడు సోమయాజులు.

"అది లోపలికిరాగల హార్బర్ మన దేశంలోనే లేదు. అంచేత అది సముద్రం మధ్యనే లంగరేసి నిలుస్తుంది. దాని నుంచి క్రూడ్ చమురును చిన్న నౌకల్లోకి తోడుతారు. ఆ చిన్న నౌక ఇన్నర్ హార్బర్‌లోకి వెళ్ళి రిఫైనరీకి సరఫరా చేస్తుంది...."

చాల నెమ్మదిగా లాంచి ఉయ్యాలవలె ఊగసాగింది. ముసి ముసి నవ్వులు నవ్వుకున్నారందరూ. మనసులలో ఏవేవో ఊహలు రెక్కలు తొడుక్కుంటున్నాయి. వారి ఎదలలో ఎడ్మండ్ హిల్లరీ, మిహిర్‌సేన్‌ల అంశలు లీలామాత్రంగా కదలాడాయి.

తామొక గొప్ప ఎడ్వెంచర్ చేస్తున్నామనుకుంటూ, థ్రిల్ అనే విందు భోజనానికి సన్నద్ధులు అవసాగారు.

"ఇదిగో కుడివైపున్న దక్షిణపు బ్రేక్ వాటర్‌ను ఇంకొక నిముషంలో దాటుతాము. అప్పుడు మీకు దాని కవతల పరిస్థితికీ, ఇవతల పరిస్థితికి తేడా తెలుస్తుంది" అని సగర్వంగా ప్రకటించాడు భద్రాచలం.

"ఏమండీ మీకు ఫరవాలేదా..." అని ఆందోళనతో అడిగింది మంగమ్మ.

"ఓ ఎస్. నాకేం ఫరవాలేదు. నువ్వు గట్టిగా పట్టుకో పడిపోగలవు" అని కొండల్రావు అంటుండగానే నాల్గడుగుల కెరటం మీదకు ఎగిసి తేలింది లాంచి.

మరుక్షణం ఝుంయ్‌మని, జెయింట్ వీల్‌లోని ఉయ్యాల పీటలా క్రిందకు, అలల ఒడిలోకి దూకింది.

ఆ దూకిన క్షణం "కెవ్" మని అరిచారు నలుగురు.

"జాగ్రత్తగా పట్టుకోండమ్మా"అని హెచ్చరించాడు కళాసీ.

లాంచ్ ముందువైపుగా నిల్చున్న లక్ష్మి, జానకి, శివరావు, శేషగిరిరావు, సారథుల మొహాలమీద అలలతుంపర ఝల్లుమని వచ్చిపడింది. ఒక్క క్షణం అదిరిపడి మరో క్షణం తెప్పరిల్లి ఒకరి నొకరు చూసుకొని నవ్వుకున్నారు.

మళ్ళీ పైకి లేచింది లాంచ్, హఠాత్తుగా ఎవరో జారవిడిచినట్లుగా కిందకు దూకింది.

అదొక సయ్యాట, లాంచ్‌కీ సముద్రానికీ మధ్య సరసం. సముద్రానికి అరచేయి అల, లాంచ్ లాంచంతా ఒక అరచేయి. ఆ రెంటి మధ్యా "చెమ్మచెక్క - చేరడేసిమొగ్గ!!"

ఒక్కక్షణం, అదిగో ఆ కెరటం, అంత ఎత్తున, వస్తొందే, లాంచ్ మీదకు పడిదాన్ని ముంచేస్తుందేమో నన్న పెనుభయం. మరుక్షణం అంత కెరటమూ కిందా, పైన లాంచీగా కాగానే ఒక పెద్ద రిలీఫ్! ఆ భయానికీ, ఈ రిలీఫ్‌కూ మధ్య ఎక్కడో క్షణంలో పదోవంతు థ్రిల్. చెప్పలేని హాయి.

ఆ రెండింటి మధ్యా అది సంఘర్షణా? సంఘర్షణ చివర రాజీయా?.... లేక అది అన్యోన్య దాంపత్యమా? దాని మధ్య ప్రణయ కలహమా..?

ఏదయితేనేమి, ఆ ఉయ్యాల తొట్టిలో అందరూ అనసూయ ఇంటిలో త్రిమూర్తులవలె పాపాయిలే.

తడిశారు, వణికారు, కిందపడ్డారు, లేచారు.

"ఆ అలల నురుగులమీద బంగారం మలాము చూశారా.....ఏ ఆర్టిస్టూ సాధించలేని ఆ హార్మనీ ఆఫ్ కలర్స్...." అన్నాడు సారథి.....మరుక్షణం తూలి పడబోయిన శకుంతలను పొదివి పట్టుకున్నాడు.

....చివర బెంచీమీద కూర్చునివున్న కొండల్రావు దంపతుల ప్రక్కన చేరిన శేషగిరిరావు - "ఈ ప్రాంతం రొయ్యలకు చాల ప్రసిద్ధం అండీ.....అవి గాక 'ట్యూనా' అని ఒకరకంచేప వుంది.... అవంటే అమెరికన్లు పడి చచ్చిపోతారండీ.....?" అని

వివరిస్తున్నాడు. 'హరిహరీ!' అని చెవులు మూసుకుంది మంగమ్మ, అవాళ శనివారం, ఆవిడ ఖచ్చితమైన శాకాహారి!

"బాగుంది కదూ" అని తెలుగు సినిమా కవిలా పలుకుతున్న వెంకటచలం డైలాగుకు తల వూపుతున్నది ఎలిజబెత్. హఠాత్తుగా వాళ్ళు రెండు వీపులున్న వింతజంతువు అయ్యారు, మరుక్షణం అలను దాటి లేచింది లాంచీ.

"ఇంకా ముందుకు పోదాం. అదిగో ఆ షిప్ దగ్గరకు" అంది జానకి. నీటిబిందువులతో తడిసిన ఆమె మొహం, చెదిరిన ఆ ముంగురులు, మొహంలో ఆ ఉత్సాహం చూసిన శివరావు మనసు పాలకడలి అయింది.

"అమ్మో, వద్దండీ వెనక్కుపోదామండీ" అన్నారు. లక్ష్మి మంగమ్మా.

పెద్ద అల–చాలా పెద్ద అలవచ్చి మోదింది. ఫెళ్ళున నీరు వర్షించింది. లాంచ్‌లోని అందరూ తడిశారు.... మూడేళ్ల నటరాజయితే కేరింతలు కొడుతున్నాడు.

హఠాత్తుగా నిశ్శబ్దం...

డ్రైవర్ సుందరరావు ముఖంలో తొట్రుపాటు... "అప్పల కొండా..." అని పిలిచాడు.

"ఏమయిందండీ." అని దీనంగా అడిగింది ఎలిజబెత్ .... అప్రశ్నే అందరూ మౌనంగా వేశారు...

"అబ్బే.... ఏమీ లేదండీ. ఎవరూ ఏమీ గాభరా పడకండి...." అంటున్నాడు గాని, భద్రాచలానికి ఉన్నట్లుండి ఇంజన్ ఆగిపోవడం తెలిసింది.

లేచిందింకో కెరటం..... ఈ సారది మిత్రుడిలా లేదు, శత్రువులా వుండి, తెల్లటి నురగ కోరలతో ఉరికివస్తున్న నల్లటి నీళ్ళ రాక్షసుడిలా వుంది.....

"ఏమండీ" అని కేకపెట్టి మంగమ్మ కొండరావుగారిమీద వాలిపోయింది. ఆమె పరిస్థితి చూచి తన కోటులోంచి మాత్రతీయబోతూ కళ్లు మూయడం గమనించిన శేషగిరిరావు ఆయన గుండెమీద రుద్దసాగాడు.

"అయ్యో! మా అయ్య....అమ్మ.....అని" ఎలిజబెత్ ఏడవసాగింది.... "ఏడవకె లిజా....." అని ఆమె వీపు నిమురుతూ సముదాయిస్తున్నాడు వెంకటాచలం.

"ఏమండీ మనతోబాటు ఈ లాంచ్ ఇలా "సింక్" అయిపోతే రేప్పొద్దున పత్రికల్లో మొదటి పేజీలో. ...మనమేకదూ...." అని నవ్వుతూ జానకి వేసిన జోక్‌కు శివరావు అదిరిపోయాడు.

బ్యాంక్‌లో చేరి ఏడాదవస్తొంది, పోయిన వారమే పెళ్ళిచూపులయ్యాయి, సంబంధం కుదిరింది. అయినా తనింతసేపూ జానకితోకులికిన పాపానికి అందరూ మునిగిపోవాలా. భయం భయం చావు భయం.

"భయం ఎందుకు? చావా... అంటే ఏమిటి? ఆ అనుభవం ఎలా వుంటుందీ? అన్నట్లు చూస్తున్న శకుంతల చేతిమీద తనచేతి నుంచాడు సారధి."

"వెంకట్రమణస్వామీ! నాయనా! కాపాడు తండ్రీ. నేనూ మా వారూ మా బాబూ సురక్షితంగా ఒడ్డు చేరితే మీకొండ కొస్తాం నాయనా... శనివారం రెండు

పూటలూ వుపవాసం వుంటానురా తండ్రీ–" అని దుఃఖమూ భక్తీ – బురదా, నీరూలా కలిసి లక్ష్మినుంచి ప్రవహిస్తుంటే వింటున్నాడు మెదడు మొద్దుబారిపోయిన సోమయాజులు.

–పైకి లేచింది లాంచ్..... ఒక పక్కకు వాలినట్లయింది.

"అయ్యో....?" ఎంత భయంకరమైన ప్రకృతి!

ప్రళయ పయోనిధిలా! ప్రాణదాహం!

ఉప్పటి నీటివర్షం ....భయపు చలి... భయం అనే నిప్పు రవ్వల తుంపర.....జగ్! జగ్ జగ్!

ఆ నిముషన్నరసేపూ ఇంజన్‌రూంలో వున్న భద్రాచలం. అప్పలకొండ బైటికి వచ్చారు.

జగ్‌జగ్! జగ్ జగ్!

ఇంజన్ రొద – ఆ శూన్యంలో కోకిల గానంలా వినవచ్చింది.

రెండు నిముషాలసేపు నిర్జీవంగా, చెక్కపెట్టెలావున్న ఆ లాంచీ ఇప్పుడు మళ్ళీ వెచ్చని తల్లి ఒడిలా కదిలింది.

"ఇంజన్‌లో ఏదో "చోక్" అయిందండీ. మరేమీ లేదు...నేనిందాకే చెప్పానుకదా...." అని భద్రాచలం వెనక్కు తిరగ మన్నాడు లాంచ్‌ని.

లాంచి రేవువైపు తిరిగింది.

....బంగారం అంతా పంచేసిన సూరీడు కాషాయాంబరాలు ధరించి పడమట సన్యసిస్తున్నాడు.

సముద్రం నీలాన్ని వదలి నలుపును ధరిస్తోంది. మనిషి అజ్ఞానమంతటి చీకటి జ్ఞానగుళికల్లా విద్యుద్దీపాలు._

"ఏమండీ ఏమయిందండీ" అని మంగమ్మ అడుగుతూ లేచిన క్షణాన్నే కొండల్రావు కళ్ళుతెరిచి "మంగా....బాగున్నావు కదా" అన్నాడు.

"అమ్మయ్య! మీకేమయిందోనని భయపడి పోయానండీ." అని ఎలిజబెత్ కొండమీద కన్పిస్తున్న చర్చివైపుచూచి కళ్ళు మూసుకుంది. ప్రార్థన అయ్యాక వాళ్ళమ్మగారి చేయి నిమురుతూ ఆమె పక్కనే కూర్చుండి పోయింది.

"ఇంకెప్పుడూ.....నీకు తప్ప నా మనసులో ఎవరికీ చోటివ్వను." అని శివరావు కాబోయే భార్యకు ప్రామిస్ చేశాడు మనసులోనే.

"అయినా లక్ష్మి! నీకు భయం వేస్తే వళ్ళు తెలియదు. మొన్న తిరుపతికెళ్ళొచ్చి ఇంకా రెండు నెలలయినా కాలేదుకదా.... మళ్లీ ఏం పెట్టుకు వెళ్తామనీ–" అని గునుస్తున్నాడు సోమయాజులు.

"పోయింది మీకు పత్రికల్లో పడే ఛాన్స్!" అని నవ్వాడు....సారథి. "ఎక్కడకు పోతుందండీ.... జీవితం సుదీర్ఘం–" అని సాగదీసి పలికింది శకుంతల. ఇద్దరూ నవ్వారు.

"మిస్టర్ చలం, ఆ సీగల్స్ రెక్కలున్నాయి చూశారా..." అని శేషగిరిరావ్

చెబుతూంటే చచ్చినట్లు వింటున్నాడు వెంకటాచలం.

భద్రాచలం వాచి చూసుకున్నాడు. ఆరవుతూంది, నవంబరవడం మూలాన్ని బాగా చీకటయింది. "ఆ వెధవబస్సు ఎప్పుడు దొరుకుతుందో ఇల్లెప్పుడు చేరుతానో–" అనుకున్నాడు.

అప్పలకొండ చుట్ట వెల్గించి చతికిల పడ్డాడు.

"కనక మహాలక్ష్మి" ఝుంయ్‌మని వెళ్తూంది.

ఇదంతా చూచి సముద్రం నవ్వుతున్నట్లుగా కదలాడాయి అలలు!

(ఆంధ్రజ్యోతి వారపత్రిక, ఫిబ్రవరి '78)